

SÚHRNNÁ SPRÁVA Z ROKU 2018 O PORUŠOVANÍ PRÁV DUŠEVNÉHO VLASTNÍCTVA

Zhrnutie

jún 2018

ZHRNUTIE

SÚHRNNÁ SPRÁVA ZA ROK 2018 O PORUŠOVANÍ PRÁV DUŠEVNÉHO VLASTNÍCTVA

jún 2018

Zhrnutie

Súhrnná správa o porušovaní PDV

V tejto správe sú zhrnuté zistenia výskumu, ktorý Úrad Európskej únie pre duševné vlastníctvo (EUIPO) urobil od roku 2013 prostredníctvom Európskeho strediska pre sledovanie porušovania práv duševného vlastníctva (ďalej len „stredisko“), a ktorý sa týkal miery, rozsahu a hospodárskych dôsledkov porušovania práv duševného vlastníctva (PDV) v EÚ.

V správe ide o prepojenie jednotlivých štúdií o hodnote duševného vlastníctva, o jeho vnímaní verejnosťou, o postupoch využívaných na porušovanie práv duševného vlastníctva a hospodárskych dôsledkoch porušovania s cieľom poskytnúť jednotný obraz o stave práv duševného vlastníctva a ich porušovaní v EÚ. Obsahuje aj časť týkajúcu sa opatrení prijatých na boj proti porušovaniu. Plánuje sa, že správa bude vychádzať každý rok.

V štúdií, ktorá sa uskutočnila v partnerstve s Európskym patentovým úradom (EPO), úrad EUIPO zistil, že celkový príspevok odvetví intenzívne využívajúcich PDV do hospodárstva EÚ predstavuje približne 42 % HDP (5,7 bilióna EUR) a 28 % zamestnanosti (plus ďalších 10 % vo forme nepriamych účinkov na zamestnanosť v odvetviach, ktoré intenzívne nevyužívajú PDV). Uvedené odvetvia takisto vytvárajú obchodný prebytok na úrovni približne 96 miliárd EUR v ostatnom svete a platia svojim zamestnancom o 46 % vyššie mzdy ako iné odvetvia.

Z dôvodu vysokých ziskov spojených s PDV je porušovanie týchto práv lákavou trestnou činnosťou, ktorá spôsobuje značné náklady majiteľom práv a hospodárstvu všeobecne.

Podľa štúdie úradu EUIPO a OECD z roku 2016 sa odhaduje, že porušenia PDV v medzinárodnom obchode v roku 2013 mohli dosahovať až 5 % dovozu do EÚ alebo 85 miliárd EUR ročne.

V súbore odvetvových štúdií úrad EUIPO odhadol ušlé zisky z predaja v 13 odvetviach (priamo v analyzovaných odvetviach a v rámci ich súvisiaceho dodávateľského reťazca) v dôsledku falšovania. Tieto straty dosiahli viac ako 100 miliárd EUR ročne.

Veľký zisk, mierne trestné sadzby a vysoká návratnosť investícií – to sú stimuly pre zločinecké skupiny, aby sa zapájali do falšovania. Spôsob činnosti týchto skupín je čoraz zložitejší s napredujúcim vývojom technológií a distribučných reťazcov, ruka v ruke s rozmanitosťou výrobkov, ktoré sa falšujú.

Obchodné modely, ktoré si osvojili falšovateľia, vo veľkej miere využívajú na distribúciu svojich výrobkov a na podporu distribúcie a spotreby nelegálneho digitálneho obsahu internet. Internetové sídla predávajúce falšovaný tovar majú prospech z ďalších príjmov z reklamy z tzv. vysokorizikových reklám (pre dospelých, hazardných hier a malvéru) a paradoxne legítimných značiek, ktoré sú potom reklamou na týchto sídlach postihnuté dvomi spôsobmi (poškodenie ich vlastnej značky a zabezpečenie dôveryhodnosti hosťiteľskému webovému sídlu).

Okrem analyzovania ponuky falšovaných tovarov a pirátskeho obsahu úrad EUIPO študoval aj dopyt, t. j. postoje občanov EÚ k PDV a ich ochotu zapojiť sa do nelegálnej spotreby. Medzi stimuly vedúce k tomu, aby si spotrebitelia kúpili falšovaný tovar, patria nižšie ceny, jednoduchá prístupnosť a nízka miera sociálnej stigmy spojenej s týmito nákupmi.

V reakcii na tento vývoj úrad EUIPO spolu s verejnými a súkromnými partnermi zaviedol a presadil niekoľko opatrení na vyriešenie týchto problémov. Tieto opatrenia siahajú od poskytovania informácií vlastníkom práv o meniacom sa prostredí porušovania, cez spoluprácu s Europolom na lepšej reakcii na trestnú činnosť v oblasti DV, v neposlednom rade financovaním špecializovaného útvaru pre trestnú činnosť v oblasti DV v rámci Europolu, ako aj podporu úsilia Európskej komisie (GR pre obchod) nájsť riešenie ponuky falšovaných tovarov v tretích krajinách až po poskytovanie informácií občanom o dostupnosti ponúk zákonného digitálneho obsahu a hospodárskom vplyve kúpy falšovaných tovarov či prístupovania k nelegálnemu obsahu.

Hlavné časti správy sú:

Hospodársky príspevok a hodnota práv duševného vlastníctva

Táto časť obsahuje zhrnutie štúdie z roku 2016 o príspevku duševného vlastníctva, v ktorej sa preukázalo, že 42 % HDP a 28 % zamestnanosti v EÚ vytvárajú odvetvia, ktoré intenzívne využívajú práva duševného vlastníctva. Patrí sem aj zhrnutie štúdie podnikov z roku 2015, z ktorej vyplynulo, že podniky a spoločnosti vlastniace aspoň jednu ochrannú známku, dizajn či patent, vykazujú lepšiu ekonomickú výkonnosť ako podniky, ktoré nemajú žiadne PDV, pričom tento účinok sa prejavuje najmä v prípade MSP. V tejto časti sa nachádza aj diskusia o prehľade MSP z roku 2016, v rámci ktorého bolo do prieskumu zapojených viac ako 9 000 MSP v EÚ s cieľom preskúmať ich využívanie PDV alebo dôvody, prečo PDV nevyužívajú.

Prečo a ako sa práva duševného vlastníctva porušujú?

V tejto časti sa skúma ponuka a dopyt na trhu s tovarom porušujúcim práva duševného vlastníctva. Pri ponuke sa skúmajú spôsoby, ako sa falšovaný tovar dostáva k spotrebiteľovi, pričom sa čerpá z rôznych zdrojov a správ, napríklad spoločnej správy úradov EUIPO a Europolu o situácii z roku 2017. V samostatných podčastiach sa pozornosť venuje obchodným modelom, ktoré využívajú porušovatelia online, najmä reklame na webových sídlach podozrivých z porušovania a zneužívania systému pomenovania domén na vytváranie aktivity smerujúcej k internetovým obchodom, ktoré predávajú falšovaný tovar.

Predmetom poslednej podčasti je dopyt: čo motivuje spotrebiteľov porušovať práva duševného vlastníctva. Vychádza sa zo štúdie z roku 2017 o vnímaní duševných práv a z prehľadu z roku 2016 o mládeži. Podľa nich sú faktormi, ktoré uvádzajú občania ako dôvody porušovania, nižšia cena falšovaného tovaru a nižšia cena a vyššia vnímaná dostupnosť nezákonného obsahu online v porovnaní s legálnymi ponukami.

Hospodárske dôsledky porušovania PDV

Táto časť je zameraná na hospodársky vplyv porušovania v súkromnom aj verejnom sektore hospodárstva. Vychádza zo spoločných štúdií úradu EUIPO a OECD o obchode s falšovaným tovarom a z odvetvových štúdií publikovaných od roku 2015, ktoré obsahujú odhady hospodárskych nákladov vyplývajúcich z prítomnosti falšovaného tovaru v EÚ. Pozornosť sa venuje aj vplyvu na tržby a zamestnanosť súkromného sektora, ako aj súvisiacemu vplyvu na verejné financie. Tieto dva súbory štúdií poskytujú komplexný obraz o globálnom obchode s falšovaným tovarom (s osobitným dôrazom na dovoz falšovaného tovaru do EÚ, ktorý predstavuje až 5 % celkového dovozu do EÚ), o najviac postihnutých odvetviach, pôvode falšovaného tovaru a výslednom vplyve na európske hospodárstvo.

V poslednej podčasti sa skúmajú náklady na boj proti porušovaniu PDV v súkromnom sektore, pričom sa vychádza z prieskumu z roku 2017, do ktorého bolo zapojených takmer 1300 podnikov v 14 členských štátoch. Z prieskumu vyplýva, že náklady na riešenie porušovania sú pre menšie podniky mimoriadne zaťažujúce.

SÚHRNNÁ SPRÁVA
Z ROKU 2018 O PORUŠOVANÍ
PDV

ZHRNUTIE

jún 2018